

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 5.9.2006
KOM(2006) 479 lopullinen

2006/0163 (COD)

Yhteisön Lissabon-ohjelman toteuttaminen

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON SUOSITUS

eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi

(komission esittämä)

{SEK(2006) 1093}

{SEK(2006) 1094}

PERUSTELUT

1) EHDOTUKSEN TAUSTA

Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Nopeat tekniset ja taloudelliset muutokset sekä väestön ikääntyminen ovat Euroopalle tyypillisiä ilmiöitä, joiden vuoksi elinikäinen oppiminen on muuttunut välttämättömäksi. Kansalaisten tietojen, taitojen ja pätevyyksien jatkuva päivitys on ehdottoman tärkeää EU:n kilpailukyvyyn ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kannalta. Elinikäistä oppimista hankaloittaa kuitenkin viestinnän ja yhteistyön puuttuminen eri tasoilla ja eri maissa toimivien koulutuksen tarjoajien ja koulutusviranomaisten välillä. Tästä aiheutuvat esteet haittaavat yksittäisten kansalaisten koulutukseen pääsyä ja eri laitosten myöntämien tutkintojen yhdistämistä. Ne vaikeuttavat kansalaisten liikkumista Euroopan työmarkkinoilla ja vähentävät mahdollisuuksia todelliseen elinikäiseen oppimiseen ja elämänlaajuiseen oppimiseen (kaikilla koulutustasoilla ja virallista, epävirallista ja arkioppimista hyödyntäen).

Sen vuoksi Lissabonissa vuonna 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi päätelmissään, että tutkintojen selkeyttäminen ja elinikäinen oppiminen on nostettava etusijalle pyrittäessä mukauttamaan Euroopan koulutusjärjestelmiä osaamisyhteiskunnan tarpeisiin sekä korkeamman työllisyystason ja laadukkaamman työn tarjoamiseksi. Barcelonassa vuonna 2002 kokoontunut Eurooppa-neuvosto korosti tätä tavoitetta edelleen ja kehotti osana strategiaa, jolla koulutuksesta Euroopassa tehdään vuoteen 2010 mennessä laatunsa osalta maailmanlaajuinen esikuva, ottamaan käyttöön menettelyjä tutkintojen avoimuuden varmistamiseksi. Elinikäisestä oppimisesta vuonna 2002 annetussa neuvoston päätöslauselmassa jäsenvaltioita kehoitettiin edistämään yhteistyötä ja rakentamaan yhteyksiä virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen välille. Tätä pidettiin välttämättömänä edellytyksenä eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen luomiselle korkea-asteen koulutuksen alalla Bolognan prosessissa saavutettujen tulosten pohjalta sekä vastaavien toimien edistämiseksi ammatillisen koulutuksen alalla.

Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (*European Qualifications Framework*, EQF) luomista pyydettiin myös vuonna 2004 Koulutus 2010 -työohjelman täytäntöönpanon edistymistä koskevassa neuvoston ja komission yhteisessä väliraportissa ja osana Kööpenhaminan prosessia 15. marraskuuta 2004 annetuissa neuvoston päätelmissä, joiden aiheena olivat ammatillisen koulutuksen tehostetun yhteistyön edistämistä Euroopassa koskevat tulevat painopisteet. Bolognan prosessin yhteydessä Bergenissä toukokuussa 2005 järjestetyssä konferenssissa korkea-asteen koulutuksesta vastaavat ministerit korostivat, että on tarpeen varmistaa eurooppalaisen korkeakoulutusalueen ja ehdotetun EQF:n keskinäinen täydentävyys. Myös tarkistettuun Lissabonin strategiaan liittyvissä työllisyyden suuntaviivoissa 2005–2008 korostetaan tarvetta joustavien oppimisväylien varmistamiseen ja opiskelijoiden ja harjoittelijoiden liikkumismahdollisuuksien lisäämiseen parantamalla tutkintojen määritelmää ja avoimuutta, niiden tosiasiallista tunnustamista sekä epävirallisen ja arkioppimisen validointia. EQF on keskeisessä asemassa pyrittäessä saavuttamaan EU:n tavoitteet osana kasvua ja työllisyyttä edistävää Lissabonin kumppanuutta.

Tällä ehdotuksella vastataan edellä kuvattuun poliittiseen toimeksiantoon ja sen

elinikäisen oppimisen painotuksiin. EQF:n pääasiallisena tarkoituksena on toimia välineenä tutkintojen vastaavuuksien määrittämisessä ja erilaisten koulutusjärjestelmien neutraalina vertailukohtana sekä lujittaa yhteistyötä ja keskinäistä luottamusta asiaankuuluvien sidosryhmien välillä. Tällä tavoin lisätään avoimuutta sekä helpotetaan tutkintojen siirtoa ja käyttöä eri koulutusjärjestelmissä ja koulutustasoilla.

Yleinen tausta

Euroopalle on tyypillistä erilaisten koulutuslaitosten ja -järjestelmien hyvin laaja kirjo. Sen taustalla on laajalle levinnyt ja vahva yksimielisyys siitä, että koulutuksen on ilmennettävä koulutustarpeita ja vastattava niihin paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla. Eurooppalaisen koulutuksen rikkaus ja monimuotoisuus voidaan nähdä tärkeinä vahvuuksina ja tekijöinä, joiden ansiosta on mahdollista reagoida nopeasti ja tehokkaasti teknisiin ja taloudellisiin muutoksiin.

Lissabonissa ja Barcelonassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi, että kyseisen monimuotoisuuden kääntäminen vahvuudeksi edellyttää tutkintojen avoimuuden lisäämistä. Tilanne, jossa koulutusjärjestelmät ja -laitokset toimivat toisistaan erillään, voi lisätä hajanaisuutta ja pikemminkin haitata kuin edistää kansalaisten mahdollisuuksia kartuttaa tietojaan, taitojaan ja pätevyksiään.

Tutkintojen avoimuudella tarkoitetaan sitä, missä määrin tutkintojen arvo voidaan määrittää ja sitä voidaan vertailla työmarkkinoilla, koulutuksessa ja laajemmalti yhteiskunnassa. Avoimuutta voidaan siksi pitää välttämättömänä edellytyksenä tutkintoihin johtavien oppimistulosten tunnustamiselle. Avoimuuden lisääminen on tärkeää seuraavista syistä:

- Sen ansiosta kansalaisille tarjoutuu mahdollisuus arvioida omien tutkintojensa suhteellista arvoa.
- Se on ennakoedellytys tutkintojen siirrolle ja kertymiselle. Elinikäinen ja elämänlaajuinen oppiminen edellyttää mahdollisuutta yhdistää ja täydentää eri rakenteissa, järjestelmissä ja maissa hankittuja tutkintoja. Avoimissa järjestelmissä on mahdollista arvioida, miten tutkintoja voidaan liittää ja/tai yhdistää toisiinsa.
- Sen avulla parannetaan työnantajien kykyä arvioida työmarkkinoilla tarjolla olevien tutkintojen rakennetta, sisältöä ja relevanssia.
- Se antaa koulutuksen tarjoajille mahdollisuuden verrata oman tarjontansa rakennetta ja sisältöä suhteessa muihin tarjoajiin, ja se muodostaa tällä tavoin tärkeän lähtökohdan koulutuksen laadunvarmistukselle.

Voimassa olevat aiemmat säännökset

EU:n tasolla on tehty useita aloitteita, joilla pyritään lisäämään avoimuutta, tukemaan siirtoja ja helpottamaan oppimistulosten arvottamista.

Heinäkuun 16. päivänä 1985 tehdyllä neuvoston päätöksellä 85/368/ETY otettiin käyttöön järjestelmä ammatillisen koulutuksen tutkintojen vertailemiseksi. Päätöksen perusteella vertailtiin yhteensä 219:ää tutkintoa 19 toimialalta, ja tulokset julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Vertailuun tarvittiin runsaasti resursseja, eikä

se ollut kestävä. Tämä johtui osittain siitä, että oli valittu keskitetty toimintatapa ja että tutkimukset muuttuvat jatkuvasti ja nopeasti. Euroopan tason toiminnalla oli siksi vain vähän vaikutusta kansallisiin ja eri toimialojen sidosryhmiin, ja päätöksen täytäntöönpanosta luovuttiin. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä otetaan kuitenkin huomioon vuoden 1985 päätöksen rajoitukset. Viitekehyksessä keskitytään tutkintojen avoimuuteen, ja yhteistyö perustuu hajautettuun toimintatapaan, koska eurooppalaiset tutkimukset muuttuvat yhä monimuotoisemmiksi.

Korkea-asteen koulutuksen alalla on edistytty merkittävästi tutkintojen yleisen viitekehyksen vahvistamisessa. Korkea-asteen koulutuksesta vastaavat ministerit 45:stä Euroopan maasta sopivat Bergenissä toukokuussa 2005 tutkintojen yleisen viitekehyksen hyväksymisestä käyttäen perustana Bolognassa (1999) ja Berliinissä (2003) tehtyjä sopimuksia. Viitekehykseen sisältyvät oppimistuloksiin perustuvat korkea-asteen koulutuksen kolmen syklin kuvaukset ja siinä otetaan käyttöön ensimmäisen ja toisen syklin opintopisteiden määrälliset rajat. Lisäksi ministerit sitoutuivat laatimaan vuoteen 2010 mennessä korkea-asteen koulutuksen tutkintojen kansallisia viitekehyksiä ja korostivat, että on tärkeää varmistaa eurooppalaisen korkeakoulutusalueen ja EQF:n keskinäinen täydentävyys.

Yhteisön yhteisistä puitteista tutkintojen ja pätevyysien selkeyttämiseksi (Europass) 15. joulukuuta 2004 tehdyllä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 2241/2004/EY otettiin käyttöön tietyt Euroopan laajuiset menettelyt, joita yksittäiset henkilöt voivat noudattaa tutkintojensa ja pätevyksiensä kuvaamisessa. Europass-järjestelmän tulevassa kehittämisessä on otettava huomioon EQF. Kaikissa asiaankuuluvissa Europass-asiakirjoissa ja etenkin korkeakoulututkintotodistuksen Europass-liitteessä ja ammattitutkintotodistuksen Europass-liitteessä olisi oltava selkeä viittaus soveltuvaan EQF-tasoon.

Nykyisen korkea-asteen koulutuksen eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmän (ECTS) ja kehitteillä olevan ammatillisen koulutuksen eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmän (ECVET) ansiosta yksittäisten henkilöiden on helpompi yhdistää eri maissa hankittua koulutusta. ECTS on yli kymmenen vuoden kehitystyön tulosta ja jo laajalti käytössä korkea-asteen koulutuksen alalla, kun taas ECVET on parhaillaan testattavana, ja sitä koskeva julkinen kuulemismenettely käynnistetään piakkoin. Molemmat järjestelmät ovat tärkeitä aloitteita tukea suoraan yksittäisiä kansalaisia, jotka haluavat siirtää tutkintoja tai niihin kuuluvia opintosuorituksia laitoksesta ja maasta toiseen. EQF:ssä määritetään yhteiset viitetasot ja sillä edistetään keskinäistä luottamusta, joten se tarjoaa perustan näiden järjestelmien lujittamiselle ja kehittämiselle.

Epävirallisen ja arkioppimisen validoinnin alalla neuvostossa sovittiin vuonna 2004 tietyistä epävirallisen ja arkioppimisen määrittämisestä ja validointia koskevista Euroopan laajuisista periaatteista. Nämä periaatteet muodostavat perustan yhteistyön lujittamiselle validoinnin alalla ja niiden avulla kannustetaan komissiota, jäsenvaltioita ja työmarkkinaosapuolia ottamaan järjestelmällisemmin käyttöön validointimenetelmiä ja -järjestelmiä. Periaatteet on otettava huomioon EQF:n toteutuksessa, koska EQF:n oppimistuloksiin perustuvalla toimintatavalla helpotetaan epävirallisen ja arkioppimisen validointia.

Oppimismahdollisuuksia käsittelevä Ploteus-portaali (<http://ec.europa.eu/ploteus>)

osaltaan parantaa tutkintojen avoimuutta tarjoamalla tietoa koulutuksesta ja koulutusmahdollisuuksista Euroopan maissa. Ploteus-portaalin tulevassa kehittämisessä otetaan huomioon EQF:n viitetasot.

Johdonmukaisuus suhteessa unionin muuhun politiikkaan ja muihin tavoitteisiin

Säänneltyjen ammattien alalla ammattipätevyden vastavuoroinen tunnustaminen varmistetaan 7. syyskuuta 2005 annetulla direktiivillä 2005/36/EY. Siinä kootaan yhteen, ajantasaistetaan ja yksinkertaistetaan 15 vuosien 1975 ja 1999 välillä annettua direktiiviä, säädetään automaattisesta tutkintojen tunnustamisesta, kun on kyse ammateista, joita koskevat yhdenmukaistetut koulutusvaatimukset (lääkärit, sairaanhoitajat, kättilöt, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja proviisorit), sekä arkkitehdin ammatista. Lisäksi yhdessä tai useammassa EU:n jäsenvaltiossa säännellään tätä nykyä yhteensä noin 800:aa ammattia, joihin sovellettava järjestelmä perustuu vastavuoroiseen tunnustamiseen, eli yhdessä jäsenvaltiossa ammatin harjoittamiseen pätevälle henkilölle olisi annettava lupa kyseisen ammatin harjoittamiseen myös toisessa jäsenvaltiossa.

Direktiivin 2005/36/EY ja EQF:n soveltamisalat eroavat toisistaan sikäli, että EQF:n nojalla muuttajalla ei ole oikeutta yhdessä jäsenvaltiossa hankitun tutkinnon tunnustamiseen säännellyn ammatin harjoittamiseksi toisessa jäsenvaltiossa. Tältä osin ainoastaan direktiivissä 2005/36/EY asetetaan oikeudellisia velvoitteita jäsenvaltioiden viranomaisille.

Vastavuoroiseen tunnustamiseen pyritään myös maanteiden tavara- ja henkilöliikenteen harjoittajien ammattiin pääsystä annetulla direktiivillä 1996/26/EY. Komissio aikoo tarkastella ehdotusta tämän direktiivin tarkistamiseksi vuonna 2007, ja EQF on tällöin tarpeen ottaa huomioon.

Lokakuun 15 ja 16 päivänä 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi, että yhteisön ulkopuolisten maiden kansalaisille, joilla on pitkäaikainen oleskelulupa, olisi myönnettävä tietyt yhtenäiset oikeudet, jotka vastaavat mahdollisimman pitkälti EU-maiden kansalaisten oikeuksia. Neuvoston direktiivissä 2003/109/EY¹ säädetään sen vuoksi, että ”pitkään oleskellutta kolmannen maan kansalaista on kohdeltava tasavertaisesti jäsenvaltion omien kansalaisten kanssa seuraavilla aloilla: [...] c) ammatillisten tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen tunnustaminen asiaa koskevien kansallisten menettelyjen mukaisesti”, myös silloin, kun kyseinen henkilö käyttää tähän direktiiviin perustuvaa oikeuttaan liikkua EU:n sisällä. Eurooppalainen tutkintojen viitekehys siis osaltaan edistää tämän oikeuden tehokasta käyttöä tilanteissa, joihin ei sovelleta direktiiviä 2005/36/EY.

¹ EUVL L 16, 23.1.2004, s. 44.

2) KUULEMISET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Intressitahojen kuuleminen

Kuulemismenettely, tärkeimmät kohderyhmät ja yleiskuvaus vastaajista

Euroopan komissio käynnisti vuoden 2005 heinäkuussa Euroopan laajuisen kuulemismenettelyn eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä komission yksiköiden valmisteluasiakirjan SEK(2005) 957 pohjalta. Viitekehysten luonnoksesta pyydettiin kommentteja Koulutus 2010 -työohjelmaan osallistuvilta 32 jäsenvaltioilta, eurooppalaisilta työmarkkinaosapuolilta, toimialajärjestöiltä, koulutuslaitoksilta ja -yhdistyksiltä sekä kansalaisjärjestöiltä. EQF:n luonnos esiteltiin kuulemismenettelyn yhteydessä, ja siitä keskusteltiin useissa kansallisten viranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja toimialajärjestöjen järjestämässä kokouksissa ja muissa yhteyksissä syksyn 2005 aikana. Kuulemismenettelyn tuloksista keskusteltiin Budapestissä helmikuussa 2006 järjestetyssä konferenssissa.

Tiivistelmä vastauksista ja siitä, miten ne on otettu huomioon

Kuulemismenettelyssä saatiin runsaasti palautetta hyvin monenlaisilta sidosryhmiltä 31:stä Euroopan maasta, myös ehdokasmaista, ja EQF:ää tuettiin laajalti. Suurin osa vastaajista oli yhtä mieltä siitä, että tarvitaan yhteinen eurooppalainen viitekehys. Aloitteen puoltamisen ehdoiksi asetettiin kuitenkin useita vaatimuksia ja suosituksia, jotka on otettu huomioon tässä ehdotuksessa. Erityisesti on painotettu viitetasojen kuvausten muotoilua ja yksinkertaistamista.

Avoin kuuleminen Internetissä järjestettiin 5. heinäkuuta 2005 ja 31. joulukuuta 2005 välisenä aikana. Komissio sai kansalliset kuulemiset mukaan luettuina yhteensä 125 vastausta. Tulokset ovat nähtävissä seuraavassa osoitteessa: http://ec.europa.eu/education/policies/educ/eqf/index_en.html.

Asiantuntijatiedon käyttö

Lähteenä olleet tieteenalat ja asiantuntemuksen alat

EQF:ää koskevan ehdotuksen laadintaan osallistui ratkaisevalla panoksella useita kansainvälisiä asiantuntijoita, joilla on kokemusta tutkintojen ja niiden viitekehysten alalta.

Käytetty menettely

Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus Cedefop ja Bolognan prosessin seurantaryhmä ovat osallistuneet suoraan EQF:ää koskevan ehdotuksen laadintaan. Euroopan laajuisia koulutuksen viitetasoja käsittelevä Cedefopin raportti vuodelta 2004 (*European reference levels for education and training*) perustuu pitkälti alan relevanttiin, kansainväliseen tutkimukseen, ja siinä esitetään alustava viitekehys, joka kattaa kaikki asiaankuuluvat tutkinnot. Tutkintojen viitekehystä eurooppalaisella korkeakoulutusalueella käsittelevä Bolognan prosessin seurantaryhmän raportti (*a Framework for qualifications in the European Higher Education Area*) oli apuna EQF:n tehtävien määrittämisessä ja selventämisessä etenkin kansallisen ja Euroopan

tason välillä.

Vuoden 2005 heinäkuussa esitellyn EQF:n luonnoksen perustana olivat syksyn 2004 ja kevään 2005 välisenä aikana seitsemän kertaa kokoontuneen asiantuntijaryhmän työn tulokset. Asiantuntijaryhmässä keskityttiin EQF:n yleisiin tavoitteisiin ja tehtäviin kiinnittäen kuitenkin erityistä huomiota oppimistuloksiin perustuvien viitetasojen kehittämiseen. Ryhmässä oli mukana edustajia kaikilta koulutuksen pääaloilta (yleissivistävä, aikuis-, ammatillinen ja korkea-asteen koulutus) sekä toimiala- ja työmarkkinajärjestöjen edustajia. Näin ollen tarjoutui sopiva tilaisuus tarttua haasteeseen kehittää viitekehys, joka kattaa koko tutkintojen kirjon oppivelvollisuuskoulutuksen päättymisestä korkeimpaan akateemiseen ja ammatillisen koulutuksen tasoon.

Kuulemismenettelyn jälkeen perustettiin erillinen asiantuntijaryhmä laatimaan yksinkertaistetut ja tarkistettut viitetasojen kuvaukset. Ryhmässä sovittiin uusista viitetasojen kuvauksista, jotka ovat tämän ehdotuksen liitteessä I, sekä tämän suosituksen taustalla olevista keskeisistä määritelmistä.

Tärkeimmät organisaatiot ja asiantuntijat, joita on kuultu

Eurooppalaista tutkintojen viitekehystä käsittelevän asiantuntijaryhmän jäsenyys on aiheena komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa SEK(2005) 957. Jäsenvaltioita, ehdokasmaita ja ETA-maita sekä eurooppalaisia työmarkkinaosapuolia pyydettiin nimeämään päteviä asiantuntijoita tarkistettuja viitetasojen kuvauksia käsitelleen ryhmän jäseniksi.

EQF:ää koskevan ehdotuksen valmistelua varten ja komission tueksi kuulemismenettelyn vastausten analysointia varten tehtiin kaksi sopimusta ulkopuolisten tahojen kanssa.

Cedefop ja Euroopan koulutussäätiö osallistuivat aktiivisesti asian valmisteluun tiiviissä yhteistyössä komission, ulkopuolisten asiantuntijoiden ja asiantuntijaryhmien kanssa.

Tiivistelmä saaduista ja huomioon otetuista asiantuntijalausunnoista

Esille ei tullut sellaisten mahdollisesti vakavien riskien mahdollisuutta, joilla olisi peruuttamattomia seurauksia.

Asiantuntijalausuntoja käytettiin etenkin tämän ehdotuksen liitteessä I olevien viitetasojen kuvausten valmistelussa.

Asiantuntijalausuntojen julkistaminen

Asiantuntijaryhmässä sovitut viitetasojen kuvaukset sisältyivät ammatillisen koulutuksen neuvoo-antavan komitean käsiteltäväksi annettuun asiakirjaan, ja neuvoo-antava komitea antoi ehdotuksen pääkohtia puoltavan lausuntonsa 21. kesäkuuta 2006 pidetyssä kokouksessa.

Vaikutusten arviointi

Ensimmäinen mahdollinen vaihtoehto on olla toteuttamatta mitään toimia (Euroopan

unionin tasolla), mikä tarkoittaisi tutkintojen vertailukelpoisuutta, avoimuutta ja siirtoa koskevien nykyisten järjestelyjen jatkumista. Tutkintojen vastavuoroisesta tunnustamisesta annetun direktiivin 2005/36/EY ansiosta tiettyjen säänneltyjen ammattien harjoittajien liikkuvuutta helpotettaisiin edelleen, mutta direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jäävien ammattien osalta ei toteutettaisi muita toimia. Jäsenvaltiot jatkaisivat yhteistyötä rajoitetusti ja edullisissa tilanteissa kahdenvälisen sopimusten kautta, mutta toiminta olisi monimutkaista ja koordinoimatonta. Sidosryhmät voisivat jatkaa avoimuutta ja liikkuvuutta edistävien järjestelyjen, kuten Europass-järjestelmän ja korkea-asteen koulutuksen eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmän (ECTS) käyttöä, mutta mikään näistä järjestelmistä ei tarjoa kattavia yhteisiä puitteita yhteistyölle. Siksi tällä vaihtoehdolla ei vastattaisi jäsenvaltioiden pyyntöihin luoda yhteinen eurooppalainen viitekohta tai toimenpide.

Toisena vaihtoehtona on komission tiedonanto. Se ei kuitenkaan ole oikeudellisesti sitova, eikä sen hyväksymisessä olisi mukana jäsenvaltioita tai Euroopan parlamenttia. Kyseinen vaihtoehto ei siksi johtaisi tarvittavaan poliittiseen sitoutumiseen jäsenvaltioissa, jotka ovat osallistuneet tiiviisti EQF:n valmisteluun. Sillä ei olisi todellisia vaikutuksia eikä sen avulla saataisi kansallisen tason täytäntöönpanoon liittyvää lisäarvoa.

Kolmas vaihtoehto on perustamissopimuksen 150 artiklan (amatillinen koulutus) nojalla annettava komission suositus. Se ei kuitenkaan perustuisi perustamissopimuksen 149 artiklaan (koulutus), joten siinä ei otettaisi huomioon EQF:n kattamaa kahdentyyppistä koulutusta ja kaksijakoista tavoitetta elinikäisen oppimisen näkökulmasta. Se tarkoittaisi säädöksen antamista, mutta samoin kuin edellä esitetyn toisen vaihtoehdon tapauksessa ehdotuksen virallisessa hyväksymisessä ei olisi mukana jäsenvaltioita eikä Euroopan parlamenttia. Tällöin jäisi toteutumatta EQF:n onnistumisen ja myönteisen kehityksen kannalta olennaisen tärkeä sitoutuminen kansallisen tason täytäntöönpanoon.

Neljäntenä käsiteltävänä vaihtoehtona on EQF:n täytäntöönpano perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklaan perustuvalla Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksella, jonka mukaan jäsenvaltiot käyttävät EQF:ää vapaaehtoisuudeltaan apuna tutkintojen vertailussa sekä tutkintojen avoimuuden lisäämisessä ja siirrossa kaikkialla Euroopassa.

Viides vaihtoehto on panna EQF täytäntöön perustamissopimuksen 150 artiklaan perustuvalla Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä. Koska päätöksestä puuttuisi viittaus 149 artiklaan, siihen liittyisi samoja epäkohtia kuin edellä esitettyyn kolmanteen vaihtoehtoon (eli se koskisi vain amatillista koulutusta), ja siinä säädettäisiin periaatteista ja velvoitteista niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka vahvistavat yhteydet kansallisen tutkintojärjestelmän ja EQF:n välillä. Valtaosa sidosryhmistä (jäsenvaltiot, työmarkkinaosapuolet, toimialajärjestöt ja muut tahot) kuitenkin puoltaa EQF:n täysimääräistä vapaaehtoisuutta.

Komissio on suorittanut vaikutusten arvioinnin, jota koskeva raportti on nähtävissä komission verkkosivustolla.

3) EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

Ehdotetun toimen lyhyt kuvaus

Ehdotetun suosituksen mukaan EQF:ää käytetään kansallisiin tutkintojärjestelmiin sisältyvien tutkintotasojen ja kansainvälisten toimialajärjestöjen kehittämien tutkintojärjestelmien vertailuvälineenä. EQF:n keskeisen osan muodostavat määrätyt oppimistuloksina kuvatut Euroopan laajuiset viitetasot sekä vapaaehtoisen yhteistyön käytännöt ja periaatteet.

Jäsenvaltioille suositetaan EQF:n käyttöä välineenä erilaisten tutkintojärjestelmien tutkintotasojen vertailussa, omien tutkintojärjestelmiensä ja EQF:n välisten yhteyksien vahvistamisessa viittaamalla oman järjestelmän tutkintotasojen ja EQF-tasojen vastaavuuteen, sekä soveltuvissa tapauksissa kansallisen tutkintojen viitekehityksen kehittämisessä. Lisäksi uusissa tutkinnoissa ja Europass-asiakirjoissa olisi selkeästi viitattava niitä vastaavaan EQF-tasoon. Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun direktiivin 2005/36/EY kattamissa tapauksissa kyseiset viittaukset eivät saisi kuitenkaan vaikuttaa muuttajan oikeuksiin. Lisäksi jäsenvaltioille suositetaan oppimistuloksiin perustuvan lähestymistavan noudattamista tutkintojen määrittelyssä ja kehittämisessä, epävirallisen ja arkioppimisen validoinnin edistämistä ja kansallisen EQF-keskuksen nimeämistä kansallisten tutkintojärjestelmien ja EQF:n välisten suhteiden tukemiseksi ja koordinoimiseksi etenkin sen varmistamiseksi, että käytetään laadunvarmistusmenetelmiä ja avoimia menettelyjä.

Ehdotuksessa komissiota kehoitetaan tukemaan jäsenvaltioita ja kansainvälisiä toimialajärjestöjä EQF:n käytössä, perustamaan eurooppalaista tutkintojen viitekehystä käsittelevä neuvoa-antava ryhmä, jonka tehtävänä on varmistaa yhteistyömenettelyn johdonmukaisuus, sekä seuraamaan EQF:n täytäntöönpanoa, jotta suositusta voidaan mahdollisesti tarkistaa viiden vuoden kuluttua sen antamisesta. Ryhmä koostuu kansallisten EQF-keskusten, eurooppalaisten työmarkkinaosapuolten ja muiden soveltuvien sidosryhmien edustajista.

Oikeusperusta

EQF:ää koskeva ehdotus perustuu perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklaan, koska EQF kattaa sekä yleissivistävää että ammatillista koulutusta koskevia tekijöitä ja tavoitteita. Molemmilla koulutusmuodoilla on yhtä suuri painoarvo EQF:n elinikäisen oppimisen näkökulmasta. EQF:n avulla tuetaan yleissivistävää ja ammatillista koulutusta edistämällä liikkuvuutta siten, että kansalaiset voivat siirtää tutkintojaan kansallisten järjestelmien välillä sekä yleissivistävän, korkea-asteen ja ammatillisen koulutuksen välillä. Sillä kannustetaan jäsenvaltioiden yhteistyötä ja tuetaan ja täydennetään niiden toimia.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta sovelletaan, koska ehdotus ei kuulu yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan.

Ehdotuksen tavoitteita ei voida saavuttaa riittäväällä tavalla pelkästään jäsenvaltioiden toimin seuraavista syistä:

EQF:n pääasiallisena tehtävänä on helpottaa kansallisten viranomaisten myöntämien tutkintojen vastaavuuksien määrittämistä ja vertailua. Monikansallisen luonteensa vuoksi ongelmaa ei voida ratkaista jäsenvaltioiden tasolla varsinkin kun kansallisten ja eri toimialojen sidosryhmien keskinäisen luottamuksen puute on määritelty yhdeksi suurimmista ongelmista, joka haittaa avoimuuden toteutumista ja tutkintojen siirtoa.

Ehdotuksen tavoitteet voidaan saavuttaa paremmin yhteisön toimilla seuraavista syistä:

- Tutkintojen avoimuuteen ja siirtoon liittyvät haasteet ovat samat kaikissa jäsenvaltioissa, eikä niihin pystytä vastaamaan yksinomaan kansallisella tai toimialojen tasolla.
- Jos kaikki 25 jäsenvaltiota neuvottelisivat kahdenvälisistä sopimuksista tämän suosituksen kattamalla alalla kaikkien muiden jäsenvaltioiden kanssa erikseen ja ilman koordinoitua tuloksena olisi äärimmäisen monimutkainen ja vaikeaselkoinen kokonaistilanne Euroopan tasolla.
- Ehdotus tarjoaa yhteisen viitekohdan ja viitekehyksen jäsenvaltioiden väliselle yhteistyölle. Näitä tehtäviä ei voida täyttää kansallisen tason toimilla.

Näin ollen ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen.

Suhteellisuusperiaate

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen seuraavista syistä:

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska sillä ei korvata eikä siinä määritellä kansallisia tutkintojärjestelmiä ja/tai tutkintoja ja siinä suosituksen täytäntöönpano jätetään jäsenvaltioiden tehtäväksi.

Jatkossakin noudatetaan nykyisiä raportointimenettelyjä, joten hallinnollinen taakka on mahdollisimman vähäinen.

Sääntelytavan valinta

Ehdotettu sääntelytapa: Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus.

Muut sääntelytavat eivät olisi yhtä tehokkaita. Suosituksen lisäksi komissio on harkinnut etenkin komission tiedonantoa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöstä. Aihetta käsitellään tarkemmin edellä olevassa vaikutusten arviointia koskevassa kohdassa.

4) TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia yhteisön talousarvioon.

5) LISÄTIEDOT

Simulaatio, kokeiluvaihe ja siirtymäaika

Ehdotus sisältää tarkastelulausekkeen.

Euroopan talousalue

Ehdotettu toimenpide koskee ETA-sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa alaa, minkä vuoksi se on ulotettava koskemaan Euroopan talousaluetta.

Ehdotuksen yksityiskohtainen kuvaus

EQF:n keskeisen osan muodostavat kahdeksan viitetasoa, jotka tarjoavat yhteisen ja neutraalin viitekohdan kansallisille ja eri toimialojen koulutuksesta vastaaville viranomaisille. Kyseiset kahdeksan tasoa kattavat koko tutkintojen kirjon oppivelvollisuuskoulutuksen päättymisestä korkeimpaan akateemisen ja ammatillisen koulutuksen tasoon. Elinikäisen oppimisen edistäjänä EQF sisältää yleissivistävän ja aikuiskoulutuksen sekä ammatillisen ja korkea-asteen koulutuksen. Tasoilla 5–8 viitataan selkeästi Bolognan prosessiin liittyvän eurooppalaisen korkeakoulutusalueen puitteissa määritelyihin tasoihin.

Kahdeksan EQF-viitetason kuvaukset perustuvat oppimistuloksiin. Niillä tarkoitetaan EQF:n yhteydessä asioita, joita oppijan todetaan tietävän ja ymmärtävän ja pystyvän tekemään oppimisprosessin päätteeksi. Samalla tapa, jolla koulutusta ja oppimista käsitteellistetään ja kuvaillaan, muuttuu merkittävästi. Siirryttäessä kuvaamaan oppimistuloksia saadaan käyttöön yhteinen kieli, jonka ansiosta on mahdollista vertailla tutkintoja niiden sisällön ja rakenteen, ei opetusmenetelmien tai -prosessien perusteella. EQF:ssä oppimistulokset määritellään tietojen, taitojen ja pätevyyksien yhdistelmänä. Näiden tekijöiden välinen tasapaino voi vaihdella eri tutkinnoissa, koska EQF kattaa kaikki tutkinnot kaikilla tasoilla sekä akateemiset ja ammatilliset tutkinnot. Oppimistulosten käyttö tutkintotasojen kuvaamisessa helpottaa virallisten koulutuslaitosten ulkopuolella tapahtuvan oppimisen validointia. Tällaista oppimista pidetään yleisesti keskeisenä elinikäisen oppimisen osana.

EQF toimii lisäksi yhteistyön viitekehyksenä ja koulutusalan kansallisten sidosryhmien ja kansainvälisten toimialajärjestöjen keskinäisen luottamuksen lujittajana. EQF:n onnistunut toteutus edellyttää kuitenkin kansallisilta koulutusviranomaisilta ja toimialajärjestöiltä vapaaehtoista sitoutumista siihen.

EQF:n ensisijaisia käyttäjiä ovat kansallisista ja/tai toimialojen tutkintojärjestelmistä ja viitekehysistä vastaavat elimet. EQF on hyödyllinen kansalaisille, työnantajille ja koulutuksen tarjoajille vasta sitten, kun yhteyksien vahvistaminen kansallisella ja/tai toimialojen tasolla on saatu päätökseen.

Toimialojen näkökulmasta EQF tarjoaa kansainvälisille toimialajärjestöille mahdollisuuden määrittää vastaavuuksia omien tutkintojärjestelmiensä ja EQF:n välillä. Pää tavoitteena on luoda tiiviimmät yhteydet kansallisten tutkintojärjestelmien ja kehitteillä olevien kansainvälisten toimialakohtaisten tutkintojen välille.

Keskinäistä luottamusta koulutusalan eri sidosryhmien välisessä yhteistyössä on

kehitettävä yhteisten menettelyjen ja kriteerien perusteella. Sen vuoksi kansallisen tai toimialakohtaisen tutkinnon ja EQF:n välisten yhteyksien vahvistamista koskevat päätökset on julkistettava. Lisäksi yhteisiä toimintatapoja voidaan merkittävästi edistää perustamalla Euroopan laajuinen neuvoa-antava elin, joka koostuu kaikkien EQF:ää käyttävien maiden edustajista.

EQF:n käytöstä tehtävien kansallisten tai toimialakohtaisten päätösten perustana on oltava sitoutuminen laadunvarmistukseen. Laadunvarmistusjärjestelmien käyttöönotto kaikilla asiaankuuluvilla koulutustasoilla ja itse yhteistyömenettelyssä on ehdottoman tärkeää keskinäisen luottamuksen kehittymisen kannalta. Sen vuoksi EQF:n täytäntöönpanossa on otettava huomioon ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksesta 28. toukokuuta 2004 annetut neuvoston päätelmät ja eurooppalaisen korkeakoulutuksen laadunvarmistusyhteistyön jatkamisesta 15. helmikuuta 2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus 2006/143/EY.

EQF:n täytäntöönpano edellyttää kansallisen tason koordinointia. EQF:n näkökulmasta kansallisten tutkintojen viitekehysten kehittäminen parantaisi hankkeen onnistumismahdollisuuksia.

Eriyistä huomiota on kiinnitettävä eri toimialoilla sekä kansallisella ja Euroopan tasolla käytettävän tuki- ja ohjemateriaalin kehittämiseen testien, kokeilujen ja suoran yhteistyön avulla, jolloin osaltaan lisätään täytäntöönpanon johdonmukaisuutta etenkin kun on kyse kansallisten ja toimialakohtaisten tutkintotasojen ja EQF-tasojen välisten yhteyksien vahvistamisesta. Ehdotuksessa suositetaan, että kansallisten tutkintojärjestelmien ja EQF:n väliset yhteydet vahvistetaan vuoteen 2009 mennessä ja että uusissa tutkinnoissa ja Europass-asiakirjoissa viitataan niitä vastaavaan EQF-tasoon vuoteen 2011 mennessä.

Lisäksi on seurattava tiiviisti EQF:n oppimistuloksiin perustuvan toimintatavan vaikutuksia tietojen, taitojen ja pätevyyksien luokitteluun. Tämä olisi otettava huomioon kehitettäessä nykyisiä tilastoluokituksia ja -nimikkeistöjä, joiden avulla voidaan mitata koulutustavoitteiden toteutumista, kuten ISCED 97.

Komission tehtävänä on helpottaa ja edistää näitä prosesseja Euroopan tasolla, ja kyseisiä prosesseja tukevat myös muut virastot, kuten Cedefop ja Euroopan koulutussäätiö.

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON SUOSITUS

eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 149 artiklan 4 kohdan ja 150 artiklan 4 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen²,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon³,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon⁴,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä⁵,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Kansalaisten tietojen, taitojen ja pätevyyksien kehittäminen on ehdottoman tärkeää Euroopan yhteisön kilpailukykyyn ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kannalta. Sen vuoksi olisi edistettävä ja parannettava elinikäistä oppimista ja tutkintojen käyttöä kansallisella ja yhteisön tasolla.
- (2) Lissabonissa vuonna 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi päätelmissään tutkintojen selkeyttämisen yhdeksi päätehtävistä pyrittäessä mukauttamaan koulutusjärjestelmiä osaamisyhteiskunnan vaatimuksiin yhteisössä. Lisäksi Barcelonassa vuonna 2002 kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti lisäämään yhteistyötä korkea-asteen koulutuksen alalla ja sekä parantamaan avoimuutta ja tunnustamismenetelmiä ammatillisen koulutuksen alalla.
- (3) Elinikäisestä oppimisesta 27 päivänä kesäkuuta 2002 annetussa neuvoston päätöslauselmassa⁶ komissiota kehoitettiin luomaan tiiviissä yhteistyössä neuvoston ja jäsenvaltioiden kanssa viitekehys tutkintojen tunnustamiselle koulutuksen alalla

² EUVL C , , s. .

³ EUVL C , , s. .

⁴ EUVL C , , s. .

⁵ EUVL C , , s. .

⁶ EYVL C 163, 9.7.2002, s. 1.

Bolognan prosessin tulosten perusteella ja edistämällä vastaavia toimia ammatillisen koulutuksen alalla.

- (4) Koulutus 2010 -työohjelman täytäntöönpanosta vuosina 2004 ja 2006 laadituissa neuvoston ja komission yhteisissä raporteissa korostettiin tarvetta kehittää eurooppalainen tutkintojen viitekehys.
- (5) Kööpenhaminan prosessin yhteydessä 15 päivänä marraskuuta 2004 neuvostossa kokoontuneiden neuvoston ja jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmissä ammatillisen koulutuksen tehostetun eurooppalaisen yhteistyön tulevista painotuksista korostettiin sellaisen joustavan ja avoimen eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten perustamista, joka perustuu avoimuuteen ja keskinäiseen luottamukseen ja muodostaa yhteisen viitekohdan koulutuksen alalla.
- (6) Brysselissä vuosien 2005 ja 2006 maaliskuussa kokoontunut Eurooppa-neuvosto piti tärkeänä eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten hyväksymistä.
- (7) Tässä suosituksessa otetaan huomioon yhteisön yhteisistä puitteista tutkintojen ja pätevyyksien selkeyttämiseksi (Europass) 15 päivänä joulukuuta 2004 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös 2241/2004/EY⁷ sekä elinikäisen oppimisen avaintaidoista [...] annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus⁸.
- (8) Tämä suositus on yhdenmukainen eurooppalaisen korkeakoulutusalueen puitteiden ja Bergenissä toukokuussa 2005 korkea-asteen koulutuksesta vastaavien ministerien hyväksymien koulutussykliä kuvaavien kanssa.
- (9) Tätä suositusta ei sovelleta tilanteisiin, jotka kuuluvat ammattipätevyyden tunnustamisesta 7 päivänä syyskuuta 2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY⁹ soveltamisalaan; kyseisessä direktiivissä vahvistetaan sekä asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten että muuttajien oikeudet ja velvollisuudet. Yhteyksien vahvistaminen eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten tasoihin ei saisi vaikuttaa työmarkkinoille pääsyyn silloin kun ammattipätevyys on tunnustettu direktiivin 2005/36/EY mukaisesti.
- (10) Tämän suosituksen tavoitteena on luoda yhteinen viitekehys välineeksi yleissivistävän, korkea-asteen ja ammatillisen koulutuksen eri tutkintojärjestelmien ja niiden tasojen välisten vastaavuuksien määrittämiselle. Tällä tavoin parannetaan eri jäsenvaltioiden kansalaisten tutkintojen avoimuutta, vertailukelpoisuutta ja siirrettävyyttä. Lisäksi eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten tavoitteena on tehdä toimialajärjestöille mahdolliseksi vahvistaa tutkintojärjestelmänsä ja yhteisen viitekehysten väliset yhteydet ja tällä tavoin helpottaa näiden tutkintojen sijoittamista kansallisiin tutkintojärjestelmiin. Näin ollen tällä suosituksella osaltaan edistetään laajempia elinikäisen oppimisen tavoitteita ja lisätään työntekijöiden ja oppijoiden liikkuvuutta.
- (11) Tämä suositus on perustamissopimuksen 5 artiklassa tarkoitetun toissijaisuusperiaatteen mukainen, koska sen tavoitteena on tukea ja täydentää jäsenvaltioiden toimia helpottamalla edelleen jäsenvaltioiden yhteistyötä avoimuuden

⁷ EUVL L 390, 31.12.2004, s. 6.

⁸ KOM(2005) 548.

⁹ EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22.

lisäämiseksi sekä liikkuvuuden ja elinikäisen oppimisen edistämiseksi. Tämä suositus on kyseisessä artiklassa tarkoitetun suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska sillä ei korvata eikä siinä määritellä kansallisia tutkintojärjestelmiä ja/tai tutkintoja. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyyksessä ei kuvata tiettyjä tutkintoja tai yksittäisen henkilön pätevyyksiä, ja tietty tutkinto olisi sijoitettava soveltuvalla eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen tasolle asiaankuuluvan kansallisen tutkintojärjestelmän kautta,

SUOSITTAVAT, ETTÄ JÄSENVALTIOT

1. käyttävät eurooppalaista tutkintojen viitekehystä viitekohtana vertaillaessaan eri tutkintojärjestelmien tutkintotasoa elinikäisen oppimisen näkökulmasta;
2. vahvistavat vuoteen 2009 mennessä yhteydet kansallisen tutkintojärjestelmänsä ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen välillä erityisesti liittämällä avoimesti tutkintotasonsa liitteessä I oleviin tasoihin sekä luomalla kansallisen tutkintojen viitekehyyksen soveltuvin osin kansallista lainsäädäntöä ja käytäntöä noudattaen;
3. varmistavat, että vuoteen 2011 mennessä kaikissa toimivaltaisten viranomaisten myöntämässä uusissa tutkinnoissa ja Europass-asiakirjoissa on selkeä viittaus asianmukaiseen eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen tasoon;
4. noudattavat oppimistuloksiin perustuvaa lähestymistapaa tutkintojen määrittelyssä ja kuvauksessa sekä edistävät epävirallisen ja arkioppimisen validointia 28 päivänä toukokuuta 2004 annetuissa neuvoston päätelmissä sovittujen yhteisten Euroopan laajuisten periaatteiden mukaisesti;
5. nimeävät kansallisen keskuksen tukemaan ja koordinoimaan kansallisen tutkintojärjestelmän ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen välisiä suhteita.

Keskuksen tehtäviin kuuluu

- (a) kansallisen tutkintojärjestelmän tutkintotasojen yhdistäminen liitteessä I kuvattuihin eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen tasoihin;
- (b) liitteessä II olevien koulutuksen laadunvarmistuksen periaatteiden edistäminen ja soveltaminen vahvistettaessa yhteydet kansallisten tutkintojärjestelmän ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen välillä;
- (c) sen varmistaminen, että menetelmät kansallisten tutkintotasojen yhdistämiseksi eurooppalaiseen tutkintojen viitekehyykseen ovat avoimia ja että yhdistämisen tuloksia koskevat päätökset julkistetaan;
- (d) sidosryhmille annettava neuvonta yhteyksistä, joita kansallisilla tutkinnoilla on eurooppalaisen tutkintojen viitekehyykseen kansallisten tutkintojärjestelmien kautta;
- (e) sen varmistaminen, että kaikki kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaiset asiaankuuluvat kansalliset sidosryhmät, myös korkea-asteen ja ammatilliset koulutuslaitokset, työmarkkinaosapuolet, toimialat ja asiantuntijat, osallistuvat tutkintojen vertailuun ja käyttöön Euroopan tasolla.

6. Tässä suosituksessa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- (a) 'tutkinnolla' tarkoitetaan arviointi- ja validointiprosessin virallista tulosta, jotka saadaan kun toimivaltainen viranomainen vahvistaa henkilön saavuttaneen tietyt vaatimukset täyttävät oppimistulokset;
- (b) 'kansallisella tutkintojärjestelmällä' tarkoitetaan jäsenvaltion sellaisen toiminnan kaikkia näkökohtia, joka liittyy koulutuksen työmarkkinoihin ja kansalaisyhteiskuntaan kytkevien oppimis- ja muiden mekanismien tunnustamiseen. Mukaan luetaan myös laadunvarmistusta, arviointia ja tutkintojen myöntämistä koskevien institutionaalisten järjestelyjen ja prosessien kehittäminen ja toteutus. Kansallinen tutkintojärjestelmä voi koostua useista alajärjestelmistä ja siihen voi sisältyä kansallinen tutkintojen viitekehys;
- (c) 'kansallisella tutkintojen viitekehyksellä' tarkoitetaan välinettä, jolla tutkinnot luokitellaan saavutettuja oppimistasoja vastaavien tiettyjen kriteerien perustella. Tavoitteena on liittää toisiinsa ja koordinoita kansallisia tutkintojen alajärjestelmiä ja parantaa tutkintojen avoimuutta, suorittamismahdollisuuksia, kehittämistä ja laatua suhteessa työmarkkinoihin ja kansalaisyhteiskuntaan;
- (d) 'toimialalla' tarkoitetaan pääasiallisen taloudellisen tehtävän, tuotteen, palvelun tai tekniikan perusteella muodostettua ammattitoimintojen ryhmittymää;
- (e) 'kansainvälisellä toimialajärjestöllä' tarkoitetaan kansallisten toimialojen intressejä edustavien kansallisten järjestöjen sekä esimerkiksi työnantajien ja ammatillisten järjestöjen yhteenliittymää;
- (f) 'oppimistuloksilla' tarkoitetaan asioita, joita oppijan todetaan tietävän ja ymmärtävän ja pystyvän tekemään oppimisprosessin päätteeksi ja jotka määritellään tietoina, taitoina ja pätevyyksinä;
- (g) 'tiedoilla' tarkoitetaan asioiden oppimalla omaksumisen tulosta. Tiedot muodostuvat opinto- tai työalaan liittyvien faktojen, periaatteiden, teorioiden ja käytäntöjen kokonaisuudesta. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä tiedot voivat olla teoria- ja/tai faktatietoja;
- (h) 'taidoilla' tarkoitetaan kykyä soveltaa tietoja ja käyttää tietotaitoa tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisuun. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä taidot voivat olla kognitiivisia (loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttö) tai käytäntöön liittyviä (kätevyys ja menetelmien, materiaalien ja työkalujen ja -välineiden käyttö);
- (i) 'pätevyydellä' tarkoitetaan todistettua kykyä käyttää tietoja, taitoja sekä henkilökohtaisia, sosiaalisia ja/tai menetelmällisiä valmiuksia työ- tai opintotilanteissa ja ammatillisen ja/tai henkilökohtaisen kehityksen tarkoituksiin. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä pätevyyttä kuvataan vastuun ja itsenäisyyden perusteella.

KANNATTAVAT KOMISSION AIKOMUSTA

1. tukea jäsenvaltioita edellä esitettyjen toimien toteutuksessa ja kansainvälisiä toimialajärjestöjä tässä suosituksessa vahvistetun eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten viitetasojen ja periaatteiden käytössä erityisesti helpottamalla yhteistyötä ja testausta sekä kehittämällä tuki- ja ohjemateriaalia;
2. perustaa eurooppalaista tutkintojen viitekehystä käsittelevä neuvoa-antava ryhmä (jossa kansalliset keskuskeskukset, eurooppalaiset työmarkkinaosapuolet ja muut sidosryhmät ovat tarvittaessa edustettuina) seuraamaan, koordinoimaan ja lujittamaan tutkintojärjestelmien ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten välisten yhteyksien vahvistamisprosessin laatua ja johdonmukaisuutta;
3. seurata tämän suosituksen johdosta toteutettuja toimia ja antaa viiden vuoden kuluttua sen hyväksymisestä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus saaduista kokemuksista ja vaikutuksista tulevaisuuteen sekä tämän suosituksen mahdollisesta tarkistamisesta.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE I

Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (*European Qualifications Framework, EQF*) tasojen kuvaukset

Jokainen kahdeksasta tasosta määritellään käyttäen kuvauksia, joissa mainitaan kyseisen tason olennaiset oppimistulokset missä tahansa tutkintojärjestelmässä.

	Tiedot	Taidot	Pätevyys
	<i>EQF:ssä tiedot voivat olla teoria- ja/tai faktatietoja.</i>	<i>EQF:ssä taidot voivat olla kognitiivisia (loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttö) ja käytäntöön liittyviä (kätevyys ja menetelmien, materiaalien, työkalujen ja -välineiden käyttö).</i>	<i>EQF:ssä pätevyys kuvataan vastuun ja itsenäisyyden perusteella.</i>
Taso 1 Tason 1 olennaiset oppimistulokset ovat	yleiset perustiedot	yksinkertaisten tehtävien suorittamiseksi vaadittavat perustaidot	työskentely tai opiskelu selkeissä toimintaympäristöissä suoran valvonnan alaisena
Taso 2 Tason 2 olennaiset oppimistulokset ovat	työ- tai opintoalan perusfaktat	kognitiiviset ja käytännön perustaidot, joita vaaditaan asiaankuuluvan informaation hyödyntämiseen tehtävien suorittamiseksi ja rutiininomaisten ongelmien ratkaisemiseksi käyttäen yksinkertaisia sääntöjä ja työkaluja	jonkin verran itsenäisyyttä vaativa valvottu työskentely tai opiskelu
Taso 3 Tason 3 olennaiset oppimistulokset ovat	tiedot työ- tai opintoalan faktoista, periaatteista, prosesseista ja yleisistä käsitteistä	tietyt kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisemiseen valitsemalla ja soveltamalla perusmenetelmiä, -työkaluja, -materiaaleja ja -informaatiota	vastuun ottaminen työhön tai opintoihin liittyvien tehtävien suorittamisesta oman toiminnan mukauttaminen olosuhteisiin ongelmien ratkaisemisessa

<p>Taso 4 Tason 4 olennaiset oppimistulokset ovat</p>	<p>työ- tai opintoalan fakta- ja teorian tiedot laajoissa asiayhteyksissä</p>	<p>tietyt kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan tuottaessa ratkaisuja työ- tai opintoalan erityisongelmiin</p>	<p>itsenäinen työskentely noudattaen yleensä ennustettavien, mutta mahdollisesti muuttuvien työ- tai opintoympäristöjen suuntaviivoja</p> <p>muiden suorittamien rutiinitehtävien valvonta, osittaisen vastuun ottaminen työhön tai opintoihin liittyvien toimien arvioinnista ja parantamisesta</p>
<p>Taso 5* Tason 5 olennaiset oppimistulokset ovat</p>	<p>työ- tai opintoalan laaja-alaiset, erikoistuneet fakta- ja teorian tiedot sekä kyseisten tietojen rajojen ymmärtäminen</p>	<p>laaja-alaiset kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan tuottaessa luovia ratkaisuja abstrakteihin ongelmiin</p>	<p>johtaminen ja valvonta työn tai opintojen toimintaympäristöissä, jotka muuttuvat ennakoimattomasti</p> <p>oman ja muiden suoritusten tarkastelu ja kehittäminen</p>
<p>Taso 6** Tason 6 olennaiset oppimistulokset ovat</p>	<p>edistyneet työ- tai opintoalan tiedot, joihin liittyy teorioiden ja periaatteiden kriittinen ymmärrys</p>	<p>edistyneet taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa ja kykyä innovaatioihin ja joita vaaditaan erikoistuneella työ- tai opintoalalla monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseen</p>	<p>monimutkaisten teknisten tai ammatillisten toimien tai hankkeiden johtaminen ja vastuun ottaminen päätöksenteosta ennakoimattomissa työ- tai opintoympäristöissä</p> <p> vastuun ottaminen yksittäisten henkilöiden ja ryhmien ammatillisen kehityksen hallinnasta</p>

<p>Taso 7*** Tason 7 olennaiset oppimistulokset ovat</p>	<p>pitkälle erikoistuneet, osittain työ- tai opintoalan huippuosaamista vastaavat tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun perustana</p> <p>alan ja eri alojen rajapintojen tietoihin liittyvien kysymysten ymmärtäminen</p>	<p>erikoistuneet ongelmanratkaisutaidot, joita vaaditaan tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa uusien tietojen ja menettelyjen kehittämiseen ja eri alojen tietojen yhdistämiseen</p>	<p>monimutkaisten, ennakoimattomien ja uusien strategisia lähestymistapoja vaativien työ- tai opintoympäristöjen johtaminen ja muuttaminen</p> <p>vastuun ottaminen ammattialan tietojen ja käytäntöjen kartuttamisesta ja/tai ryhmien strategisen toiminnan arvioinnista</p>
<p>Taso 8**** Tason 8 olennaiset oppimistulokset ovat</p>	<p>tiedot, jotka sijoittuvat työ- tai opintoalan kaikkein edistyneimmälle rintamalle ja alojen väliselle rajapinnalle</p>	<p>kaikkein edistyneimmät ja erikoistuneimmat taidot ja tekniikat, mukaan luettuna tiivistäminen ja arviointi, joita vaaditaan keskeisten ongelmien ratkaisemiseen tutkimus- ja/tai tai innovaatiotoiminnassa ja nykyisten tietojen tai ammattikäytäntöjen laajentamiseen ja uudelleenmäärittelyyn</p>	<p>näyttöä huomattavasta auktoriteetista, innovaatiokyvystä, itsenäisyydestä, tieteellisestä ja ammatillisesta luotettavuudesta ja kestävästä sitoutumisesta uusien ideoiden tai prosessien kehittämiseen työ- tai opintoympäristöjen eturintamassa, tutkimustoiminta mukaan luettuna.</p>

Yhteensopivuus eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehityksen kanssa

Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehitys sisältää syklien kuvaukset. Jokaisen syklin kuvauksessa esitetään kyseisen syklin päättävään tutkintoon liitetyt yleiset tyypilliset saavutus- ja osaamisodotukset.

* Bolognan prosessiin liittyvässä yhteisessä laatualoitteessa kehitetty korkea-asteen koulutuksen (ensimmäiseen sykliin sisältyvän tai liittyvän) lyhyen syklin kuvaus vastaa EQF-tason 5 oppimistuloksia.

** Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehysten ensimmäisen syklin kuvaus vastaa EQF-tason 6 oppimistuloksia.

*** Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehysten toisen syklin kuvaus vastaa EQF-tason 7 oppimistuloksia.

**** Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehysten kolmannen syklin kuvaus vastaa EQF-tason 8 oppimistuloksia.

LIITE II

Koulutuksen alalla noudatettavat laadunvarmistusperiaatteet

Koulutuksen luotettavuuden ja kehittämisen varmistamiseksi tarvitaan laadunvarmistusta, joka olisi suoritettava noudattaen seuraavia periaatteita:

- Laadunvarmistuksen toimintalinjojen ja menettelyjen on katettava koulutusjärjestelmien kaikki tasot.
- Laadunvarmistuksen on oltava erottamaton osa koulutuslaitosten sisäistä hallintoa.
- Laadunvarmistukseen on sisällyttävä ulkoisten valvontaelinten tai -virastojen säännöllisin väliajoin suorittama laitosten tai ohjelmien arviointi.
- Laadunvarmistusta suorittavien ulkoisten valvontaelinten tai -virastojen toimintaa on tarkasteltava säännöllisin väliajoin.
- Laadunvarmistuksen ulottuvuudet ovat toimintaympäristö, panos, prosessi ja tuotos, ja siinä painotetaan erityisesti tuotoksia ja oppimistuloksia.
- Laadunvarmistusjärjestelmiin on sisällyttävä seuraavat tekijät:
 - selkeät ja mitattavat tavoitteet ja normit
 - täytäntöönpanon suuntaviivat, joissa otetaan huomioon sidosryhmien osallistuminen
 - asianmukaiset resurssit
 - johdonmukaiset arviointimenetelmät, joissa yhdistyvät itsearviointi ja ulkoinen arviointi
 - menettelyt palautteen antamiseksi ja parannusten tekemiseksi
 - laajalti saatavilla olevat arvioinnin tulokset.
- Kansainvälisen, kansallisen ja alueellisen tason laadunvarmistusaloitteita on koordinoitava yleiskuvan, johdonmukaisuuden, synergian ja koko järjestelmän kattavan analyysin varmistamiseksi.
- Laadunvarmistuksen on oltava eri koulutustasojen ja -järjestelmien yhteistyöhön perustuva prosessi, jossa ovat mukana kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät jäsenvaltioiden ja yhteisön tasolla.
- Yhteisön laajuiset laadunvarmistuksen suuntaviivat voivat toimia arviointien ja vertaisoppimisen viitemateriaalina.